

ENERGITILSYNET

MIDTJYSKE NET A.M.B.A. - UDSKILLELSE AF 60 KV-NETTENE

DATO: 25.11.2002•JOURNALNR.: 3/1320-8901-0132

INDLEDNING

1. Midtjyske Net A.m.b.a. er et regionalt transmissionsselskab, der ejer 60 kV-nettene og 150 kV-nettene i lokalområdet. Selskabet ønsker at afvikle 60 kV-nettene og etablere direkte ejendomsret for de enkelte andelshavere (10 lokale netselskaber) til den del af nettet, der er beliggende inden for den enkelte andelshavers forsyningsområde.

2. Den enkelte andelshavers ejerandel af Midtjyske Net A.m.b.a. afspejler dennes energiaftag. Energiaftaget har kun i begrænset omfang sammenhæng med områdeandelen (værdiandelen) af nettet.

3. Afviklingen (likvidationen) forudsættes foretaget på den måde, at Midtjyske Net først udskiller 60 kV-nettene i et selvstændigt selskab. Til de enkelte andelshavere sælges herefter de 60 kV-net, der er beliggende inden for den enkelte andelshavers forsyningsområde. 60 kV-selskabet vil herefter blive opløst og likvidationsprovenuet vil blive udloddet til de enkelte andelshavere i forhold til deres ejerandel i Midtjyske Net.

4. Andelshavere, der overtager større net end deres ejerandel i andelsselskabet, skal betale for dette yderligere net til de øvrige andelshavere. På baggrund af at der i Midtjyske Net A.m.b.a. (før eventuel udskillelse) er en solidarisk omkostningsfordeling (alle betaler samme kWh-betaling), har parterne besluttet en kompensationsordning, der medfører, at efter udskillelsen af nettet, kompenseres de andelshavere, der har betalt for at overtage større net end deres ejerandel. Kompensationsbetalingen afspejler den fordel, disse andelshavere tidligere havde ved at have mindre drifts- og vedligeholdelsesomkostninger mv. som følge af den solidariske omkostningsfordeling.

5. To mindre andelshavere er imod en sådan kompensationsmodel.

6. For så vidt angår opdelingen af net, har Energistyrelsen tidligere behandlet dette spørgsmål i forbindelse med overdragelse af net i 60 kV Sydøstjylland A.m.b.a. (SØJ).

**SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

7. Energistyrelsen, der giver bevilling til transmissionsvirksomhed og netvirksomhed har meddelt SØJ, at det vil være nødvendigt, at de selskaber, som erhverver en del af SØJ, overtager den relevante del af SØJ's ansøgning om bevilling til at drive transmissionsvirksomhed. 60 kV nettet vil i visse tilfælde, og særligt under hensyn til nettets anvendelse kunne betragtes som et distributionsnet. Hovedregelen er, at bevilling til netvirksomhed og transmissionsvirksomhed ikke kan gives til samme virksomhed. Energistyrelsen har samtidig påpeget, at køb og salg skal ske på markedsvilkår.

8. Såfremt netaktiver overdrages til den værdi, hvortil de kan opgøres efter bekendtgørelse nr. 944 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet på 150 kV og derunder - idet følgende benævnt indtægtsrammebekendtgørelsen, må kravet om overdragelse til markedsvilkår anses for opfyldt.

9. Elforsyningsloven og indtægtsrammebekendtgørelsen indeholder ikke bestemmelser, hvorefter der ved opdeling med virkning for indtægtsrammer kan indregnes omkostninger i de enkelte virksomheder ud over omkostningsarterne nævnt i elforsyningslovens § 70, stk. 1, jfr. § 69, stk. 1 og indtægtsrammebekendtgørelsens § 21.

10. Af § 23 i indtægtsrammebekendtgørelsen fremgår, at hvis en virksomhed opdeles efter den 1. januar 2000, opgøres omkostningerne efter § 21, stk. 1, nr. 1, for de enkelte virksomheder på grundlag af den del af 2000- regnskabet, som kan henføres til de enkelte, udskilte virksomheder.

AFGØRELSE

Det meddeles Midtjyske Net A.m.b.a og Viby Net

- **At** Energitilsynet for sit vedkommende ikke har bemærkninger til den påtænkte opdeling af Midtjyske Nets 60 kV-net, såfremt de enkelte andels-havere overtager deres del af nettet til en værdi, der er opgjort på grundlag af bestemmelserne i indtægtsrammebekendtgørelsen (Bek. nr. 944 af 29. oktober 2001 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet på 150 kV og derunder), jfr. især §§ 7 og 51.
- **At** Energitilsynet finder, at den påtænkte kompensationsbetaling ikke vil være en indregningsberettiget omkostning ved netselskabernes prisfastsættelse i henhold til elforsyningslovens § 70, stk. 1, jfr. § 69, stk. 1 og indtægtsrammebekendtgørelsens § 21.
- **At** Energitilsynet ligeledes finder at kompensationsbetalinger ikke kan ske i form af kapitaloverførsel af den i selskaberne bundne egenkapital, jfr. elforsyningslovens § 46, stk. 4.
- **At** Energitilsynet gør opmærksom på, at indtægtsrammerne for de enkelte opdelte virksomheder vil skulle fastsættes i overensstemmelse med indtægtsrammebekendtgørelsens § 13, jfr. § 23, således at summen af indtægtsrammerne for de opdelte selskaber ikke vil kunne overstige rammen for det nuværende 60 kV-net.
- **At** det falder uden for Energitilsynets kompetence at tage stilling til de rejste spørgsmål om fortolkning af vedtægterne i Midtjyske Net A.m.b.a.

SAGSFREMSTILLING

11. Midtjyske Net A.m.b.a. har anmodet Energitilsynet om - i forbindelse med udskillelse af 60 kV nettet til andelshaverne - at godkende kompenserende udligningsbeløb andelshaverne imellem, således at de andelshavere, hvis netandel overstiger deres andel af selskabskapitalen, kompenseres for at overtage 60 kV-nettene i egne forsyningsområder.

12. Et mindretal - Viby Net A/S og Brabrand Net A/S - kan ikke acceptere den foreslåede spaltningssmodel med kompensationsbetaling.

MIDTJYSKE NET A.M.B.A.

13. Midtjyske Net A.m.b.a. er et regionalt transmissionsselskab, der ejer 150 kV-nettene og 60 kV-nettene i lokalområdet. Selskabet har 10 andelshavere, der alle er netvirksomheder.

14. Et flertal af andelshaverne ønsker at afvikle Midtjyske Nets ejerskab til 60 kV-nettet i andelshavernes forsyningsområde og etablere direkte ejendomsret til den del af 60 kV-nettet, der er beliggende inden for den enkelte andelshavers forsyningsområde.

15. Afviklingen (likvidationen) forudsættes foretaget på den måde, at Midtjyske Net først udskiller 60 kV-nettene i et selvstændigt selskab. Til de enkelte andelshavere sælges herefter de 60 kV-net, der er beliggende inden for den enkelte andelshavers forsyningsområde. 60 kV-selskabet vil herefter blive opløst og likvidationsprovenuet vil blive udloddet til de enkelte andelshavere i forhold til deres ejerandel i Midtjyske Net.

16. Ejerandelen i Midtjyske Net afspejler energiaftaget, som kun i begrænset omfang har sammenhæng med den enkelte andelshavers områdeandel af 60 kV-nettet

17. Visse andelshavere specielt i landområderne skal overtage - i udstrækning - relativt store 60 kV-net med forholdsvis ringe energitransport og dermed udnyttelse, mens andre andelshavere som fortrinsvis betjener større bymæssige bebyggelser skal overtage - i udstrækning - relativt beskedne 60-kV net med en forholds-mæssig betydelig energitransport.

18. Den samlede drift af 60 kV nettet i Midtjyske Net har betydet økonomisk udligning mellem andelshaverne til fordel for andelshaverne typisk i landområderne, idet de i udstrækning større net har større drifts-, anlægs- og vedligeholdelsesomkostninger samt kapitalomkostninger.

19. Ved direkte ejerskab giver selskaberne, der overtager de større net med ringe energitransport, afkald på den hidtidige økonomiske udligning.

20. Der kan alene skabes det nødvendige kvalificerede flertal i selskabets bestyrelse for direkte ejerskab til 60 kV-nettene, såfremt der sikres økonomisk kompensation til de selskaber, der giver afkald på den hidtidige økonomiske udligning. Nutidsværdien af den økonomiske kompensationsordning udgør ca. 96 mio. kr. Den solidariske omkostningsfordelings nutidsværdi udgør ca. 73 mio. kr.

MIDTJYSKE NETS SYNSPUNKTER

21. På vegne Midtjyske Net har advokat Jørgen Holst anmodet Energitilsynet om - i forbindelse med udskillelse af 60 kV-nettet til andelshaverne - at Tilsynet godkender kompensationsbetalinger til andelshavere, som ejer 60 kV-nettet på landet. Kompensationsbetalingen ønskes principalt godkendt som en éngangsbetaling. Endvidere ønsker Midtjyske Net at få afklaret, om de nævnte kompensationsbetalinger, såvel i relation til den, der betaler, som den, der modtager, vil ske "inden for" eller "uden for" indtægtsrammerne eller de effektivitetsregulerede omkostningsrammer.

22. Midtjyske Net henviser til, at der ved fastlæggelsen af netaktivværdier i åbningsbalancerne sondres mellem 60 kV-net beliggende på by og land, hvorfor det vil være bedst stemmende med elforsyningsloven, hvis der i forbindelse med udskillelse af 60 kV-nettet etableres en kompensationsordning, således at de andelshavere, som ejer 60-kV-nettet på landet kompenseres for at overtage disse.

23. Om kompensationsbetalingerne, anfører Midtjyske Net, at disse er udtryk for, at der tages hensyn til nogle eksisterende, men ikke bogførte forpligtelser, nemlig det solidariske princip.

24. Midtjyske Net finder videre, at det følger af elforsyningslovens § 70 om indtægtsrammer og dispensation fra disse, at kompensationsmodellen skal anmeldes til Energitilsynet. Midtjyske Net henviser i den forbindelse til sagen med 60 kV Sydøstjylland, der blev behandlet på Tilsynets møde den 13. marts 2000, hvor Tilsynet meddelte, at "Energitilsynet, når det i § 100 i lov nr. 375 af 2. juni 1999 nævnte grundlag for de kollektive elforsyningsvirksomheders fremtidige priser og regulering heraf i medfør af lovens § 70, stk. 2 er fastlagt, vil kunne tage stilling til den valgte model for fordeling af omkostninger".

VIBY NETS SYNSPUNKTER

25. Ved brev af 16. april 2002 anfører advokat Lars Grøngaard, at den foreslåede kompensationsbetaling er i strid med vedtægterne, idet betaling af kompensationsbeløb andelshaverne imellem er et brud på det vedtægtsmæssige princip om, at selskabets samlede formue ved andelsselskabets opløsning skal deles mellem andelshaverne i forhold til disses ejendomsret.

26. Viby Net finder, at spørgsmålet om lovligheden af kompensationsbetalinger er et retligt spørgsmål, hvis afgørelse beror på selskabs- og andelsretlige principper og fortolkning af vedtægterne for Midtjyske Net. Et sådant spørgsmål henhører ikke under Energitilsynet, men under en voldgiftsret i henhold til vedtægternes § 18. Endvidere henvises til, at Viby Nets skønnede omkostninger ved drift af 60 kV-nettet andrager 1.109.000 kr. mod en forventet indtægtsramme på 808.000 kr., hvorfor forudsætningerne om, at kompensationsbetalingerne skulle modsvare en solidarisk omkostningsfordeling, ikke holder i Viby Nets tilfælde. Der henvises endvidere til, at den foreslåede kompensationsmodel rammer Viby Net relativt tungere end visse andre andelshavere. Til illustration anføres, at Viby Net med en ejerandel på 2,38% skal erlægge en årlig kompensation på 1.945.000 kr., mens NRGi Net med en ejerandel på 34,05% alene skal erlægge en årlig kompensationsbetaling på 4.956.000 kr.

27. Ved brev af 5. juli 2002 henstiller Lars Grøngaard på vegne Viby Net, at Energitilsynet ikke tager stilling til kompensationsmodellen før voldgiftsretten har taget stilling, idet dette vil præjudicere voldgiftsrettens afgørelse.

28. Ved brev af 11. oktober 2002 henviser Lars Grøngaard til en udtalelse fra Energistyrelsen i forbindelse med en forestående opløsning af 60 kV Sydøstjylland, hvorefter den enkelte netvirksomhed skal erlægge en modydelse, der svarer til forskellen mellem ejerandel og værdien det erhvervede net, såfremt værdien af det erhvervede net er højere end ejerandelen.

BEGRUNDELSE

29. Spørgsmål i forbindelse med udskillelse af net har tidligere været behandlet både af Energistyrelsen og Energitilsynet i forbindelse med en sag om opdeling af selskabet 60 kV Sydøstjylland I/S (SØJ).

30. Energistyrelsen havde ingen indvendinger mod en opdeling, men gjorde opmærksom på, at der i den nye selskabsstruktur skulle drages omsorg for at de bevillingspligtige aktiviteter blev videreført i en virksomhed, der opfylder elforsyningslovens krav hertil, jfr. Energistyrelsens brev af 14. september 2001. 60 kV-nettet anses for en del af transmissionsnettet, og det kan ikke uden dispensation fra Energistyrelsen drives sammen med et distributionsnet. I den foreliggende sag har spørgsmålet så vidt vides ikke været forelagt Energistyrelsen.

31. Energistyrelsen anførte tillige at i henhold til elforsyningslovens § 46, stk. 4, skal køb og salg af net ske på markedsvilkår, og at dette må anses for opfyldt, såfremt værdiansættelsen af nettene sker i henhold til indtægtsrammebekendtgørelsens bestemmelser for værdiansættelse af netaktiver, idet man i dette spørgsmål i øvrigt henviste til Energitilsynet.

32. Endelig anførte Energistyrelsen, at det er et vigtigt princip i reguleringen af de kollektive elforsyningsvirksomheder, at der ikke kan ske overførsel af kapital indbyrdes mellem sådanne virksomheder, og hvis værdien af et net overstiger værdien af det overtagende selskabs ejerandel i den oprindelige netvirksomhed, skal der erlægges en modydelse, der svarer til denne forskel.

33. Bortset fra den foreslåede kompensationsordning synes den påtænkte opløsning af 60 kV Midtjyske Net at være i overensstemmelse med Energistyrelsens retningslinjer og kræver derfor ikke yderligere stillingtagen fra Tilsynets side.

34. Energitilsynet har også behandlet sagen om opdeling af SØJ på sit møde den 13. marts 2000. Der var her tale om at vurdere en ændret omkostningsfordeling mellem interessenterne i det eksisterende selskab med henblik på at forberede en interessents eventuelle senere udtræden af SØJ. Tilsynet udtalte ved den lejlighed, at den foreslåede model for omkostningsfordelingen var i overensstemmelse med den tidligere elforsyningslov, men at man på daværende tidspunkt ikke kunne tage stilling til den valgte model efter den nye lovgivning før reglerne om indtægtsrammer m.v. i medfør af § 70, stk. 2 var fastlagt.

35. Det centrale punkt i den foreliggende sag er herefter, om der er hjemmel til at betale kompensation til de selskaber, der overtager et større netaktiv end hvad der svarer til deres ejerandel i selskabet (og som derfor i forbindelse med opløsningen af selskabet kommer til at betale differencen).

36. En sådan kompensation kan i princippet enten ydes som en kapitaloverførsel fra de øvrige andelshavere i det opløste selskab eller som en løbende betaling fra andelshaverne, der dækkes gennem de fremtidige priser.

37. En kapitaloverførsel kan ikke finde sted i det omfang den skal tages af den bundne egenkapital, jfr. Energistyrelsens ovennævnte brev om SØJ, hvori det er anført at "netselskabernes andel af den bundne egenkapital i SØJ før opløsningen skal komme det enkelte netselskabs forbrugere til gode, uanset at man i forbindelse med opløsningen af SØJ vælger at afhænde aktiver til et andet netselskab". Energitilsynet kan tiltræde denne vurdering. I det omfang der i selskabet findes fri egenkapital i medfør af elforsyningslovens § 74, stk. 3, kan hverken Tilsynet eller Energistyrelsen imidlertid blande sig i hvordan selskabet disponerer over denne kapital. Dette vil alene være reguleret af selskabets vedtægter og de beslutninger, der træffes på grundlag heraf. Der foreligger imidlertid ikke på nuværende tidspunkt en godkendt opgørelse af den eventuelle frie egenkapital i selskabet.

38. Såfremt der skal ske en løbende betaling som led i kompensationsordningen vil denne skulle udgøre en indregningsberettiget omkostning efter elforsyningslovens § 70, stk. 1, jfr. § 69, stk. 1. Der er imidlertid hverken i disse bestemmelser eller i indtægtsrammebekendtgørelsen hjemmel til at indregne omkostninger af denne art i indtægtsrammerne og dermed i prisfastsættelsen.

39. Det er tillige i indtægtsrammebekendtgørelsens § 13, fastsat, at hvis en virksomhed opdeles, opgøres indtægtsrammerne for den resterende del af reguleringsperioden for de enkelte opdelte virksomheder på grundlag af den del af indtægtsrammen, der kan henføres til hver af disse virksomheder, og at ved opgørelsen af omkostningsramme og forrentningsgrundlag for hver af de opdelte virksomheder for den følgende reguleringsperiode tages udgangspunkt i de driftsomkostninger, det afskrivningsgrundlag og det forrentningsgrundlag, der kan henføres til hver af de opdelte virksomheder for hele den reguleringsperiode hvori opdelingen fandt sted, jfr. også § 23 specielt med hensyn til indtægtsrammerne for 2002 og 2003.